

provinsje fryslân
provincie fryslân

Gebiedsinrichting Koningsdiep

Nieuwsbrief juni 2019

Aan het werk voor een mooi beekdal

Een leven zonder verandering is geen leven; het is stilstand water. - Alan Cohen

Als gebiedscommissie zijn we blij dat we u weer een nieuwsbrief kunnen aanbieden. Dat betekent dat er weer het nodige is gebeurd wat we graag met u willen delen en dat we u graag informeren over onze vervolgstappen.

Het werk in de Hemrikkerscharren is klaar. Ruim tachtig hectare ingerichte natuur en een nieuwe meander in het Alddjip. Ik nodig u van harte uit om daar eens wandelend of fietsend via het Hemrikkerpaed een kijkje te nemen. Op dit moment wordt daar nog een prachtige uitkijktoren gebouwd door studenten van ROC Friese Poort Drachten die is ontworpen door kinderen van basisschool de Bôge in Hemrik. De feestelijke opening vindt deze zomer plaats.

De werkzaamheden bij het Oude Bosch en de Slotpleats zullen dit najaar in uitvoering gaan, u leest hierover meer in deze nieuwsbrief. De komende tijd werken we aan de voorbereiding van plannen voor beekdalherstel vanaf de Poasen tot aan de Dwarsdyk ten noorden van Bakkeveen. Het water krijgt in de nieuwe natuur rondom de midden- en bovenloop van het Alddjip meer de ruimte. Hiermee kunnen we stevige regenbuien beter opvangen en is het goed voor plant en dier.

Met deze nieuwsbrief willen wij u als bewoners en gebruikers van het gebied zo goed mogelijk informeren en ook laten zien in welk een prachtig gebied wij samen mogen wonen, werken en recreëren.

Tineke Jagersma

Voorzitter gebiedscommissie Koningsdiep

Studenten ROC Friese Poort aan het werk

Doorwaadbare plek in nieuwe meander Hemrikkerscharren

Terugblik communicatiemomenten

- Inloopbijeenkomst over beekdalherstel Koningsdiep en watergebiedsplan Koningsdiep-Oost op 21 maart.
- Presentatie over beekdalherstel Koningsdiep bij Natuurvereniging Bakkeveen op 26 maart.
- Presentatie over uitkijktoren Hemrikkerscharren door leerlingen ROC Friese Poort bij basisschool De Bôge op 3 april.

Hemrikkerscharren-Zuid en uitkijktoren

De inrichting van het natuurgebied in de Hemrikkerscharren-Zuid is klaar. Het gaat om 81,3 hectare nieuwe natuur. Eén van de oude beekkronkels van het Alddjip is uitgegraven en ook de waterhuishouding is aangepast. In dit gebied kan heischraal grasland zich goed ontwikkelen.

Leerlingen van basisschool de Bôge maakten in 2017 schetsen voor een uitkijktoren die in het gebied komt te staan. Studenten van ROC Friese Poort uit Drachten werkten deze schetsen verder uit en bouwen de toren nu. Dit doen ze samen met aannemer De Boer uit Hemrik.

De voorbereidingen duurden langer dan verwacht. Een veiligheidsinstituut moest de toren nog goedkeuren op speelveiligheid. In april ging de bouw van de toren van start. Naar verwachting is de uitkijktoren vlak voor de zomervakantie 2019 klaar.

Fundering uitkijktoren

Uitnodiging: oplevering uitkijktoren en natuur Hemrikkerscharren

Op 3 juli vieren we samen met De Bôge en ROC Friese Poort dat de uitkijktoren en de natuurinrichting in de Hemrikkerscharren klaar is. Alle geïnteresseerden zijn van harte welkom. U dus ook! U kunt zich aanmelden tot en met vrijdag 28 juni door contact op te nemen met mevrouw H. Roos (mail: h.roos@fryslan.frl of telefoon: 058 292 8723). We fietsen van De Bining in Hemrik naar de locatie. Daarom graag aangeven of u met eigen fiets komt of een fiets wilt lenen. Tip: trek stevige schoenen of laarzen aan voor de wandelexcursie.

Programma

- 09.30 uur: Verzamelen bij De Bining in Hemrik (Engbert Pierswei 4)
- 09.45 uur: Gezamenlijk naar uitkijktoren fietsen
- 10.15 uur: Welkom door voorzitter gebiedscommissie en vraaggesprek met scholen en bestuurders
- 10.35 uur: Onthulling naam uitkijktoren
- 10.45 uur: Wandelexcursie met toelichting door Staatsbosbeheer en Wetterskip Fryslân
- 12.00 uur: Einde

Poel in Oude Bosch

Oude Bosch en Slotpleats

Voor de inrichting van de natuurgronden in Oude Bosch en vlakbij de Slotpleats worden nu de laatste zaken voorbereid. In november 2017 is de waterhuishouding op Camping de Wâldsang al aangepast. Na de inrichting kunnen we straks meer water vasthouden in het bos. Dit is belangrijk wanneer er in korte tijd veel regen valt. Zo zorgen we dat omliggende gebieden niet onderlopen en houden we water vast voor de natuur voor in droge periodes.

Op dit moment zoeken we een aannemer voor het graven van de nieuwe poel vlakbij de Slotpleats, voor snoeiwerk en voor werk aan sloten en duikers. Na de bouwvak kan de inrichting hier starten. Voor de natuurinrichting van de Oude Bosch is voor enkele percelen een bestemmingsplanwijziging nodig. Daarvoor ligt nu een aan vraag bij gemeente Opsterland. De tijdsplanning is krap, maar het streven is nog steeds dat het werk dit najaar, bij droog weer, van start kan.

Op www.fryslan.frl/koningsdiep kunt u de inrichtingskaartjes van deze twee gebieden vinden.

Uitnodiging: inloopuurtje

De gebiedscommissie Koningsdiep en Natuurmonumenten informeren u graag over de natuurinrichting vlakbij de Slotpleats voordat de schop in de grond gaat. Van **16.30 uur tot 17.30 uur** bent u op **donderdag 20 juni 2019** van harte welkom in het koetshuis bij de Slotpleats in Bakkefean.

Deskundigen van provincie Fryslân, Natuurmonumenten en leden van de gebiedscommissie staan u graag te woord.

Locatie poel in perceel vlakbij de Slotpleats

Natura 2000 rond het Alddjip

De natuur rond het Alddjip (Koningsdiep) is heel bijzonder. Er liggen drie gebieden rond de beek die onderdeel zijn van het Natura 2000-netwerk. Een netwerk van Europese topnatuur. Dit zijn de Bakkeveense Duinen, Wijnjeterper Schar en Van Oordt's Mersken. De natuur hier is bijzonder, maar kwetsbaar en gevoelig voor verdroging. De provincie Fryslân heeft als taak deze natuur te beschermen en te versterken waar mogelijk. Wat maakt deze gebieden nu zo bijzonder? En wat doen we dan om de natuur te beschermen?

Van Oordt's Mersken

Van Oordt's Mersken

Het Natura 2000-gebied ligt ten zuidwesten van Beetsterzwaag, aan weerszijden van het Alddjip. In het oostelijk deel van het gebied is het beekdal smal en ligt het tussen hogere zandruggen. Hier zijn loofbossen, heide en poelen te vinden op de zandruggen. Meer richting het beekdal liggen onder andere bloemrijke schraalgraslanden en dotterbloemhooilanden. In de winter overstroomden natte graslanden met water uit de beek. In het westen ligt een meer open landschap. Dit is vooral een belangrijk gebied voor broedende weidevogels en rustende eenden en ganzen.

Natura 2000-doelen:

- Vergroten van oppervlakte en verbeteren van kwaliteit van heischraal grasland en blauwgrasland
- Beschermen en verbeteren van vochtige heidelanden
- Vergroten en verbeteren van leefgebied van de kemphaan en het paapje
- Beschermen van leefgebied van de vissoorten grote en kleine modderkruiper en van de kolgans, brandgans en smient

Kernopgave:

In Van Oordt's Mersken werken we aan het ontwikkelen van kleinschalige mozaïeken (afwisselingen) van vochtige plantensoorten op de flanken van het beekdal. Dit is goed voor veel kwetsbare planten en dieren. Door grondwaterstromen te herstellen en de planten goed te beheren, kunnen we dat systeem sterker maken.

Gaspeldoorn in Bakkeveense Duinen

Wijnjeterper Schar

Het Wijnjeterper Schar is een Natura 2000-gebied dat rond de middenloop van het Alldjip, aan weerszijden van de N381 ligt. Er zijn heidevelden, schraallanden, vennen, bos en bloemrijke graslanden te vinden. Het gebied heeft keileem in de ondergrond met daarop zand. Dit zorgt voor een zure en voedselarme grond waar bijzondere planten en dieren zich op hebben aangepast en zich op thuisvoelen. Door het gebied lopen twee hoge slenkruggen waar water vanaf loopt richting de lagere delen. De vele overgangen tussen droog en nat, en zuur en kalkrijk zorgen voor gevarieerde natuur.

Natura 2000-doelen:

- Beschermen van droge heiden en pioniervegetaties met snavelbiezen
- Beschermen en verbeteren van vochtige heidelanden en blauwgraslanden
- Vergroten en verbeteren van heischrale graslanden

Kernopgave:

De belangrijkste kernopgaves waar we in het Wijnjeterper Schar aan werken zijn het herstellen van de kwaliteit en het uitbreiden van de oppervlakte heischraal grasland en blauwgrasland, en het ontwikkelen van kleinschalige mozaïeken (afwisselingen) tussen deze twee graslandtypes en andere beekdalgraslanden en vochtige heiden op de flanken van het beekdal. Dit is ook goed voor vele insecten, reptielen en amfibieën.

Bakkeveense Duinen

De Bakkeveense Duinen liggen ten oosten van Bakkeveen op de flank van het beekdal en de bovenloop van het Alldjip. Graslanden, landgoeren, bos- en heideterrein wisselen elkaar af. Net als het Wijnjeterper Schar heeft ook dit gebied zandgrond met in de diepere lagen

keileem. Het zand is van nature vrij zuur en voedselarm, net als het regenwater dat op het keileem blijft staan. Plant- en diersoorten hebben zich aan dit gebied aangepast, maar het gebied is wel kwetsbaar.

Natura 2000-doelen:

- Beschermen en behouden van stuifzandheiden met struikhei en kraaiheibegroeiingen
- Beschermen en behouden van zandverstuivingen, zure vennen en vochtige heiden

Kernopgave:

In de Bakkeveense Duinen werken we aan het versterken van geleidelijke overgangen tussen bos, heide en open zand. Dit is erg belangrijk voor de dieren die in de Bakkeveense Duinen leven. Die zijn van deze overgangen afhankelijk. Ook behouden we zo het open karakter van het landschap.

Genieten van natuur

Deze Natura 2000-gebieden zijn er niet alleen voor planten en dieren, maar ook voor mensen. Er zijn prachtige wandelroutes. Bijvoorbeeld in de Bakkeveense Duinen, wat een geliefd recreatiegebied is voor gezinnen of om in te wandelen.

Meer informatie over Natura 2000 en de beheerplannen voor deze gebieden vindt u op www.fryslan.frl/natura2000.

Wijnjeterper Schar

Wandelen in de Bakkeveense Duinen

Hemrikkerscharren-Oost en Heidehuizen

Gedeputeerde Staten stelden op 8 mei 2018 de derde uitvoeringsmodule vast. Dit betekent dat er geld beschikbaar is voor de natuurinrichting. Vanaf het begin voeren we gesprekken met betrokken grondeigenaren over de planning en maken de plannen nu klaar om met de uitvoering te starten.

Ook voor dit deelplan geldt dat er voor twee percelen nog een bestemmingsplanwijziging nodig is. Deze hebben we tegelijk met de wijziging voor Oude Bosch ingediend bij de gemeente. Daarna dienen we de omgevingsvergunning en de watervergunning voor het inrichtingswerk in.

Planning

Als de voorbereiding en vergunningaanvragen vlot verlopen, verwachten we in dit najaar te starten met het werk. Het gaat bijvoorbeeld om het maken van natuurvriendelijke oevers langs sloten en het maken van een geleidelijke overgang tussen bos en veld bij 't Kopje. Dit doen we door in de bosrand struiken te planten om zo het bestaande grasland ernaast te behouden.

Parkeerterrein

Bij de Poasen stond eerst nog een parkeerterreintje gepland. Na dit nog een keer te overwegen, hebben we besloten dit niet aan te leggen. Dit in verband met het risico op illegale dumpingen.

De inrichtingskaartjes voor Hemrikkerscharren-Oost en Heidehuizen zijn te vinden in de kaart op www.fryslan.frl/gebiedsontwikkeling.

Beekdalherstel Koningsdiep

De herinrichting van het Alddijp en het beekdal is de belangrijkste opgave van de gebiedscommissie Koningsdiep. Het Alddijp is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (hiervoor bekend als de Ecologische Hoofdstructuur). Ook geldt de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor de beek. Dit is een richtlijn die de kwaliteit van het water in rivieren, kustwater en beken waarborgt. Met de inrichting van de beek komt er nieuwe natuur waarbij het water in de beek meer ruimte krijgt.

Veld met bloemen en op de achtergrond links het bosje 't Kopje

Effecten op grond- en oppervlaktewater

Vorig jaar zijn verschillende scenario's voor de inrichting van de beek onderzocht. Dit geeft inzicht in de mogelijke effecten van een nieuwe inrichting op het oppervlakte- en grondwatersysteem. De grondeigenaren langs de beek informeerden zijn op de hoogte van de uitkomsten van dit onderzoek.

Om de huidige watersituatie goed in beeld te krijgen, worden er extra peilbuizen in het gebied gezet. Daarmee meten we vanaf dit jaar de waterstanden en kunnen we de effecten van de inrichtingsmaatregelen op het grond- en oppervlaktewater straks goed meten.

In gesprek met betrokkenen

Het Alddjip is de hoofdwatrgang van de aangrenzende landbouwgebieden. Ook is er veel cultuur- en landschapswaarde in het beekdal. Er zijn veel belangen in het gebied. Daarom zoekt de gebiedscommissie naar een inrichting die zoveel mogelijk bij alle belangen aansluit. Daarvoor zijn veel gesprekken met omwonenden, agrariërs en betrokken partijen, zoals Staatsbosbeheer,

It Fryske Gea, Natuurmonumenten, Wetterskip Fryslân en lokale belangenorganisaties nodig. De komende tijd overlegt de gebiedscommissie met deze partijen. De planvoorbereiding wordt zorgvuldig doorlopen en neemt zeker nog zo'n twee jaar in beslag.

We houden u graag op de hoogte van de verdere ontwikkelingen en zodra er een concreet inrichtingsplan ligt, deelt de gebiedscommissie dit graag met u en de streek.

Digitale nieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van het gebiedsinrichtingsproject Koningsdiep? Meldt u zich dan aan voor de digitale nieuwsbrief. Dit kan via de website www.fryslan.frl/koningsdiep. In de digitale nieuwsbrief houden we u op de hoogte van de uitvoering van de verschillende deelprojecten.

De beek-Alldjip

Projectorganisatie

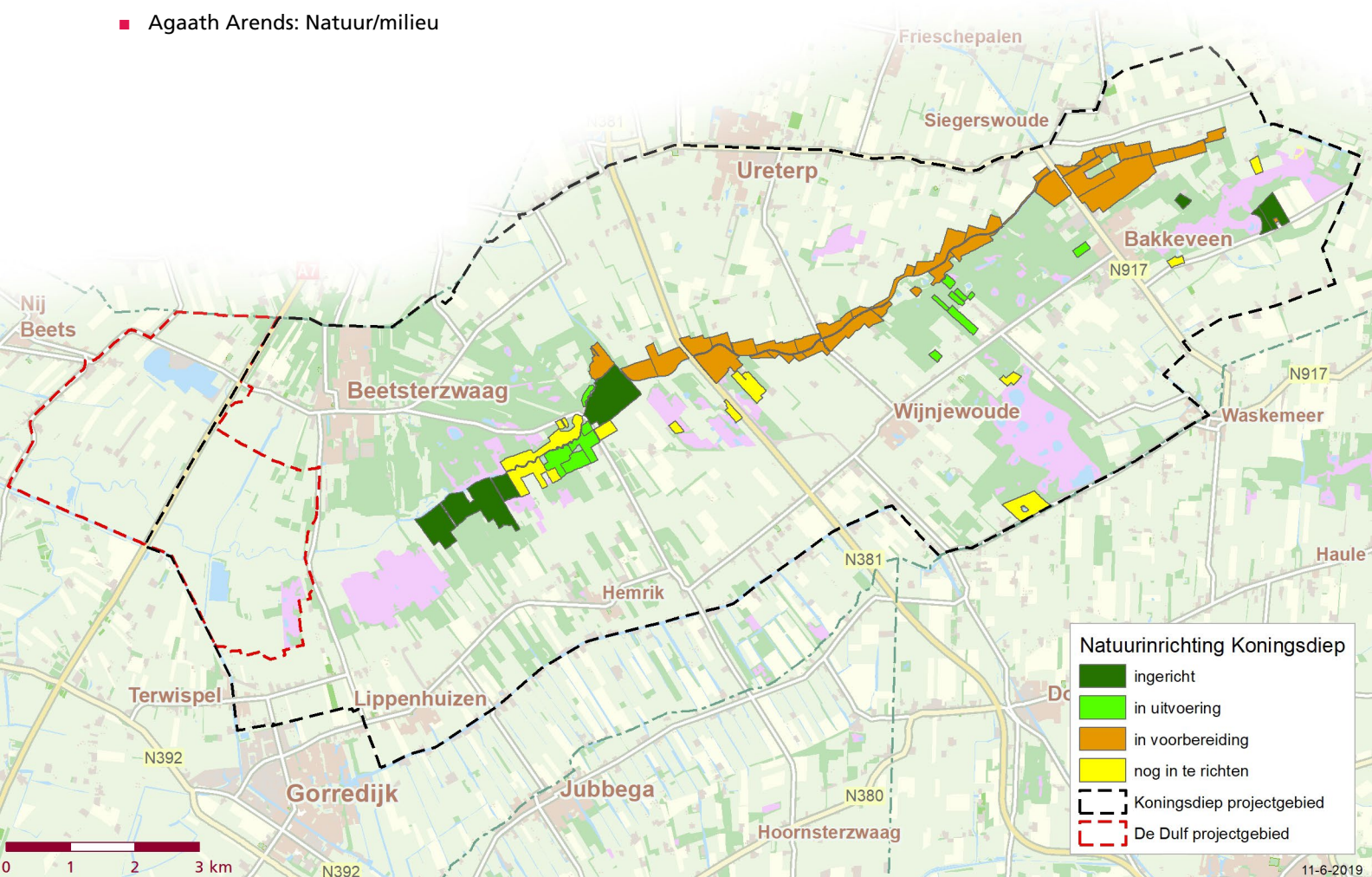
In samenwerking met de Gebiedscommissie Koningsdiep, gemeente Opsterland, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, It Fryske Gea en Wetterskip Fryslân maakt de provincie Fryslân de inrichtingsplannen. In de gebiedscommissie zitten vertegenwoordigers van natuur, landbouw, water en recreatie uit het gebied.

De commissieleden:

- Tineke Jagersma: Onafhankelijk voorzitter
- Dennis Benedictus: Natuur/milieu
- Agaath Arends: Natuur/milieu

- Tjalling Nijboer: Landbouw
- Kees-Jan Dijk: Landbouw
- Jan Willem Russchen: Recreatie
- Yep Zeinstra (projectleider/secretaris): Provincie Fryslân
- Koos Koops (adviseur): Wetterskip Fryslân
- Marieke Tiekink (adviseur): gemeente Opsterland

Kaart: projectvoortgang

Meer informatie

Wilt u meer over het project weten? Dan kunt u een kijkje nemen op de projectwebsite van Gebiedsinrichting Koningsdiep: www.fryslan.frl/koningsdiep.

Heeft u vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief? Dan kunt u contact opnemen met de projectleider Yep Zeinstra, y.h.zeinstra@fryslan.frl of 058 292 5451.

Ook kunt u uw vragen stellen via het Klant Contact Centrum van de provincie Fryslân, provincie@fryslan.frl of 058 292 59 25. De klantadviseurs zorgen er dan voor dat uw vraag bij de projectleider terecht komt.